

РЕШЕНИЕ

№

гр. София, 24.07.2024 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

**АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Първо отделение 54
състав**, в публично заседание на 09.05.2024 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Атанас Николов

при участието на секретаря Ирена Йорданова и при участието на прокурора Първолета Станчева, като разгледа дело номер **11989** по описа за **2023** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по чл. 203 и сл. от Административнопроцесуалния кодекс /АПК/ във връзка с чл.1 ал.1 от Закона за отговорността на държавата и общините за вреди /ЗОДОВ/.

Образувано е по искова молба на М. Д. Т., с която е предявен иск срещу СДВР и с цена на иска 3000 лв. за вреди, претърпени вследствие на Заповед за прилагане на ПАМ № 23-4332-001164/09.03.2023г.на началника на СДВР, обявена за незаконосъобразна с Решение на съда № 5639/21.09.2023г. по адм.д. № 4828/2023г. на АССГ,ведно със законната лихва от 21.09.2023г. до окончателното плащане на обезщетението.

Ищецът претендира, че именно с издаването на незаконосъобразната заповед е претърпяла неимуществени вреди изразяващи се в дстрес, тревога и главоболие. При тази очертана фактическа обстановка иска от съда да постанови решение с което да осъди ответника да заплати обезщетение за имуществени и неимуществени вреди.

В с.з. ищецът, чрез процесуален представител, поддържа изцяло исковата претенция,

като в представена по делото писмена защита се доразвиват съображения по отношение основателността и доказаността ѝ.

Ответникът - СДВР, чрез процесуалния си представител по делото, чрез писмено становище, оспорва предявените срещу СДВР искове по основание и по размер.

Представителят на СГП дава заключение за основателност и доказаност на претенциите за обезвреда.

От фактическа страна.

Ищецът М. Д. Т. е предявила иск срещу СДВР и с цена на иска 3000 лв. за вреди, претърпени вследствие на Заповед за прилагане на ПАМ № 23-4332-001164/09.03.2023г. на началника на СДВР, обявена за незаконосъобразна с Решение на съда № 5639/21.09.2023г. по адм.д. № 4828/2023г. на АССГ, ведно със законната лихва от 21.09.2023г. до окончателното плащане на обезщетението.

Претендира се, че вредите са претърпени вследствие на незаконосъобразността на Заповед за прилагане на ПАМ № 23-4332-001164/09.03.2023г. на началника на СДВР за прекратяване на регистрацията на ППС за срок от 9 месеца, собственост на ищцата, която заповед е отменена като незаконосъобразна с Решение на съда № 5639/21.09.2023г. по адм.д. № 4828/2023г. на АССГ.

От фактическа страна, исковата претенция се основава на обстоятелствата, които са установени в мотивите на приложеното към нея съдебно решение № 5639/21.09.2023г. по адм.д. № 4828/2023г. на АССГ.

По делото е допуснато събиране на гласни доказателствени средства чрез разпит в качеството на свидетел на лицето Т. Т.. Свидетелят е съпруг на ищеца М. Т., че е бил свидетел на сваляне на табелите на автомобила, че ищцата е разчитала на автомобила си за да води децата си на училище, както и на стресовата ситуация и последващи неприятни изживявания във връзка с издадения акт и последвалото уреждане на последиците от отмяната му.

Правни изводи:

По допустимостта на исковите:

Предявените иски претенции са квалифицирани от ищеца като такива с правно основание по чл.1 ал.1 от ЗОДОВ. Правната квалификация на исковете се дава от съда въз основа на фактите, които ищеца твърди, че пораждат право, чието удовлетворяване се претендира със заявеното искане. Допустимостта на съдебното производство е въпрос, за който съдът следи служебно и при тази проверка, след като се даде правна квалификация на предявения иск, се определя и редът за разглеждането му. С оглед възприетата от съда фактическа обстановка изведена на база твърденията на ищеца, съдът намира иска за допустим – подаден е от активно легитимирано лице по смисъла на чл. 203, ал. 1 от АПК във връзка с чл. 1, ал. 1 от ЗОДОВ и срещу надлежен ответник по смисъла на чл. 205, ал. 1 от АПК - СДВР, в чиято структура попада и административният орган, от чиито отменен акт произтичат и претендираните от Т. имуществени и неимуществени вреди. В този смисъл исковете се явяват допустими и подлежат на разглеждане в производство по реда на чл.203 и сл. от АПК.

Съгласно разпоредбата на чл. 1, ал. 1 ЗОДОВ, държавата отговаря за вреди причинени на граждани или юридически лица от незаконосъобразни актове, действия или бездействия на нейни органи и длъжностни лица при или по повод изпълнение на административна дейност. Следователно отговорността на държавата възниква при наличието на няколко предпоставки, а именно: 1. Незаконосъобразен акт, действие или бездействие на орган или длъжностно лице на държавата; 2. Незаконосъобразният административен акт, респ. действие или бездействие да е при или по повод изпълнение на административна дейност; 3. Реално претърпяна вреда /имуществена и/или неимуществена/ и 4. Причинна връзка между незаконосъобразния акт, действие или бездействие и настъпилите вредоносен резултат. Тези нормативно регламентирани предпоставки трябва да са налице кумулативно - липсата на който и да е от елементите от правопораждащия фактически състав за възникване правото на обезщетение за претърпени вреди, възпрепятства възможността да се реализира отговорността на държавата по чл. 1, ал. 1 от ЗОДОВ по предвидения специален ред, в исково производство по чл.203 и сл. от АПК, като доказателствената тежест за установяването им се носи от ищеца, търсещ присъждане на обезщетение за понесените вреди.

В случая с предявените обективно съединени иски се претендира ангажиране отговорността на държавата /отговорност на СДВР/, на основание чл.1, ал.1 от ЗОДОВ, за претърпени от ищеца Т. неимуществени вреди в резултат на незаконосъобразна административна дейност – незаконосъобразно наложена и принудителна административна мярка със Заповед за прилагане на ПАМ № 23-4332-001164/09.03.2023г.на началника на СДВР.

Въз основа на съдебно установената незаконосъобразност на Заповед за прилагане на принудителна административна мярка, както и НП съдът приема, че са налице първите две предпоставки за ангажиране отговорността на държавата по предявените иски с правно основание чл.1, ал.1 от ЗОДОВ – издадени незаконосъобразни актове

от длъжностни лица /органи/ на държавата при изпълнение на административна дейност.

Отговорността на държавата по чл.1, ал.1 от ЗОДОВ за причинени вреди е обективна. Обективният характер на отговорността означава, че държавата отговаря за вредите, причинени от нейните органи или длъжностни лица при изпълнение на административната дейност, които вреди са последица от незаконосъобразните им актове, действия или бездействия, без значение дали са причинени виновно от тях. Следователно при всички положения за да бъде ангажирана отговорността на държавата, е необходимо да бъде установена и доказана не само незаконосъобразна административна дейност, но и настъпили вреди, като пряк и непосредствен резултат от тази дейност /чл.4 от ЗОДОВ/. Вредата е отрицателната последица, с която се засягат неблагоприятно имуществени права и/или защитени от правото нематериални блага и неимуществени интереси на увреденото лице, като "пряка и непосредствена" е тази вреда, която следва закономерно от твърдяната незаконосъобразна административна дейност, по силата на безусловно необходимата причинно – следствена връзка, която съществува между тях. На обезщетяване подлежат единствено преките вреди - тези, които са типична, нормално настъпваща и необходима последица от вредоносния резултат и които са адекватно следствие от увреждането. Освен преки, вредите следва да бъдат и непосредствени, т. е. да са настъпили по време и място, следващо противоположния резултат.

Всъщност спорът по делото се свързва именно с наличието на тези два от кумулативно изискуемите се елементи от правопораждащия отговорността на държавата фактически състав по чл.1, ал.1 от ЗОДОВ - настъпването на твърдените от ищеца неимуществени вреди и доколко същите са пряка и непосредствена последица от незаконосъобразна административна дейност – от незаконосъобразната Заповед за прилагане на ПАМ и НП.

Предявеният иск за присъждане на обезщетение за неимуществени вреди се основава на твърдения за претърпени от ищеца в причинна връзка със ЗППАМ негативни психични и емоционални изживявания, в т. ч. нервност, напрегнатост, огорченост и изпитване на срам от факта, че неоснователно е била лишена от възможността да управлява МПС, които неудобства и неприятни усещания са продължили значителен период от време.

Няма спор в правната теория и практика, че обезщетенията за неимуществени вреди се присъждат за конкретно претърпени физически и психически болки, страдания и неудобства, които са пряка и непосредствена последица от увреждането. По силата на чл.52 от ЗЗД /приложим съгласно §1 от ЗР на ЗОДОВ/, обезщетението за неимуществени вреди се определя от съда по справедливост. Понятието "справедливост" не е абстрактно понятие, а е свързано с преценка на конкретни и обективно съществуващи обстоятелства, имащи значение за правилното определяне на основанието за присъждане на обезщетението и на неговия размер. Следва да се отбележи че по справедливост се определя не само размерът на обезщетението за

неимуществени вреди, но и естеството и характера на страданието, за което се присъжда обезщетението. Ищецът е този, който в процеса следва да докаже както настъпването на вредите и тяхното основание, така и причинната връзка между тях и незаконосъобразните актове, действия или бездействия на администрацията. Съгласно трайната съдебна практика неимуществените вреди подлежат на доказване, а не се предполагат за настъпили само по силата на съществуването на незаконосъобразна административна дейност, рефлектираща в правната сфера на едно лице, т.е. вредоносният резултат не се презюмира. В конкретния случай в тежест на ищеца е да докаже по безспорен начин, че е претърпял твърдените от него в исковата молба вреди от неимуществен характер, както и причинната им връзка с незаконосъобразната ЗППАМ.

Съдът приема за доказано наличието и на другите два от кумулативно изискуемите се елементи на фактическия състав по чл.1, ал.1 от ЗОДОВ - настъпването на вреди за ищеца, пряка и непосредствена последица от незаконосъобразната административна дейност, по следните съображения:

В случая претенцията за обезвреда обхваща твърдените като претърпени от ищцата неимуществени вреди, проявленията на които са посочени в исковата молба като такива, изразяващи се в негативни емоционални преживявания, психически стрес, чувство на тревога и смут, дали неблагоприятно отражение на психическото и на физическото му здраве, в резултат на неоснователното, незаконосъобразното налагане на ПАМ въз основа на издадената и приложена със заповедта ПАМ.

Отговорността на държавата по чл.1, ал.1 от ЗОДОВ за причинени вреди е обективна. Обективният характер на отговорността означава, че държавата отговаря за вредите, причинени от нейните органи или длъжностни лица при изпълнение на административната дейност, които вреди са последица от незаконосъобразните им актове, действия или бездействия, без значение дали са причинени виновно от тях. Следователно при всички положения за да бъде ангажирана отговорността на държавата, е необходимо да бъде установена и доказана не само незаконосъобразна административна дейност, но и настъпили вреди, като пряк и непосредствен резултат от тази дейност /чл.4 от ЗОДОВ/. Вредата е отрицателната последица, с която се засягат неблагоприятно имуществени права и/или защитени от правото нематериални блага и неимуществени интереси на увреденото лице, като "пряка и непосредствена" е тази вреда, която следва закономерно от твърдяната незаконосъобразна административна дейност, по силата на безусловно необходимата причинно – следствена връзка, която съществува между тях. На обезщетяване подлежат единствено преките вреди - тези, които са типична, нормално настъпваща и необходима последица от вредоносния резултат и които са адекватно следствие от увреждането. Освен преки, вредите следва да бъдат и непосредствени, т. е. да са настъпили по време и място, следващо противоположния резултат. Следователно обезщетение за неимуществени вреди се присъжда за конкретно претърпени физически и психически болки, страдания и неудобства, които са пряка и непосредствена последица от увреждането. По силата на чл.52 от ЗЗД /приложим по силата на §1 от ЗР на ЗОДОВ/, обезщетението за неимуществени вреди се определя от съда по справедливост. Понятието "справедливост" не е абстрактно понятие, а е

свързано с преценка на конкретни и обективно съществуващи обстоятелства, имащи значение за правилното определяне на основанието за присъждане на обезщетението и на неговия размер. Следва да се отбележи че по справедливост се определя не само размера на обезщетението за неимуществени вреди, но и естеството и характера на страданието, за което се присъжда обезщетението. Ищецът е този, който в процеса следва да докаже както настъпването на вредите и тяхното основание, така и причинната връзка между тях и незаконосъобразните актове, действия или бездействия на администрацията.

В случая съдът приема за доказани голяма част от релевираните от ищеца проявления на претърпените от него неимуществени вреди, както и причинно-следствената им връзка с осъщественото незаконосъобразно наложена ПАМ. Психоемоционалното състояние на личността и преживените негативни емоции от даден факт, са абсолютно субективни прояви, които са с различен интензитет при всеки един човек и са обусловени като цяло от характеристиките на личността. Въз основа на събраните по делото гласни доказателствени средства съдът приема за доказани преживените от ищеца негативни емоционални и психически преживявания - нервност, напрегнатост, огорченост и изпитване на срам , както и че същите са в резултат от незаконосъобразно приложената спрямо него принудителна административна мярка в т.ч от ограниченото свободно придвижване. Показанията установяват по несъмнен начин както негативните изживявания на ищеца , така и че психофизичното му състояние е следствие от факта на осъщественото спрямо него сваляне на номерата на автомобила въз основа на незаконосъобразно издадената и изпълнена ПАМ. Свидетелят е очевидец на последвалите от свалянето на регистрационните табели на ищеца негативни емоционални изживявания, чиито външни проявления са били тревожността, и продължилото във времето безпокойство. Стресогенното събитие, с което се свързва настъпилото психо-физическо състояние на лицето несъмнено се явява осъщественото незаконосъобразно и необосновано налагане на ПАМ, видно от мотивите на съда отменил процесната мярка.

Незаконосъобразната дейност на администрацията в случая безспорно е била условие за претърпените от ищеца психо-емоционални страдания и негативни преживявания, макар и без конкретно увреждане на здравето настъпилото увреждане /психическо и физическо/.

Съдебно признатата и установена със СПН фактическа, правна и доказателствена необоснованост на наложената ПАМ, при липса на материално правната предпоставка за това и при прилагането на ПАМ в несъответствие с целта на закона, представлява адекватна причина с естество и характер, които биха могли да имат за последица за Т. отрицателни емоционални усещания и негативни преживявания - страдание, чувство на безпомощност, унижение и накърняване на личното й достойнство. Всичко това обуславя извод, че неблагоприятната промяна в психическото и емоционалното състояние на ищеца , може еднозначно да се приеме като такава, представляваща пряка и непосредствена вреда – типична и нормално настъпваща последица във връзка с незаконосъобразно наложената й ПАМ, следваща по време и място противоправния резултат – незаконосъобразно спиране от движение на автомобила.

Съгласно разпоредбата на чл.52 от ЗЗД, размерът на обезщетението за претърпените неимуществени вреди се определя по справедливост. Понятието „справедливост” е морално-етична категория и включва съотношението между деянието и възмездието. Всъщност факта на осъждането само по себе си има характер на овъзмездяване, а размера на обезщетението като паричен еквивалент на причинените неимуществени вреди следва да бъде определен при съобразяване характера, вида, изражението и времетраенето на претърпените вредни последици, ценността на засегнатите нематериалните блага и интереси и при отчитане икономическия стандарт в страната към момента на увреждането, така, че обезщетението да не бъде средство за неправомерно обогатяване. Спазването на принципа на справедливостта, като законово въведен критерий за определяне паричния еквивалент на моралните вреди, изисква размера на обезщетението за претърпени неимуществени вреди да бъде определен от съда с оглед на всички установени по делото факти и обстоятелства, касаещи начина, по който незаконосъобразната административна дейност се е отразила на увреденото лице. В случая, като се отчетат начинът на извършване на увреждането и характерът му - необоснованото и немотивирано налагане на ПАМ по чл. 171, т.2а, б.а от ЗДВП, лишаване на ищеца от възможността да ползва автомобила през процесния период за лични нужди, продължителността на наложеното ограничение – 6 месеца, характера и интензитета на породените страдания и негативни преживявания, без конкретно увреждане на здравето, съдът приема, че исковата претенция за присъждане на обезщетение за претърпени неимуществени вреди е основателна до размер на 1000лв., като за разликата до пълния предявен размер от 3000 следва да се отхвърли.

Основателността на главните искове обуславя и основателност на акцесорните претенции за заплащане на лихви върху главниците на присъжданите обезщетения. Върху определените като обезщетения за неправомерно увреждане суми се дължи законната лихва от деня, в който вземането за обезщетение за вреди става изискуемо. При прилагане на разрешението, дадено с Тълкувателно решение № 3 от 22.04.2004г. на ВКС по тълк. гр. д. № 3/2004г., ОСГК и доколкото и правопораждащото отговорността по чл.1, ал.1 от ЗОДОВ увреждане се свързва с отмяната на акта, то дължимостта на лихвата следва да се признае от 21.09.2023г.

Относно разноските.

Основателна е претенцията за присъждане на разноски, като с оглед изхода на делото, същите следва да се присъдят в размер от 510 лв., съобразно представените по делото доказателства за това и с оглед уважената част от исковите. По отношение на искането за присъждане на разноски на процесуалния представител, предвид изхода на спора съдът намира следното.

Съгласно чл.10, ал.2 от ЗОДОВ, ищецът дължи заплащане на разноските по производството, ако искът бъде отхвърлен изцяло; при оттегляне на иска изцяло или при отказ от иска изцяло. В ал. 3 на чл. 10 от ЗОДОВ е предвидено, че ако искът бъде уважен изцяло или частично, съдът осъжда ответника да заплати разноските по производството, както и да заплати на ищеца внесената държавна такса и възнаграждение за един адвокат, ако е имал такъв, съразмерно с уважената част от иска. Законодателното разрешение на въпроса относно отговорността за разноски в съдебния исков процес по чл.203 и сл. от АПК във вр. с чл.1, ал.1 от ЗОДОВ, въведено с изменението на ЗОДОВ /обн. ДВ бр.43/ 2008г./, представлява отклонение от общите правила по ГПК. При прилагането на тази нормативна регламентация

от една страна следва извода, че хипотезите, при които ищецът дължи разноси, са изброени изрично и изчерпателно в чл.10, ал.2 от ЗОДОВ, а от друга че отговорността за разноси на загубилия делото ищец, се ограничава само до разноските по производството. Разноските по производството, по аргумент от чл. 75 и чл. 76 от ГПК, са средствата за възнаграждение за свидетели и вещи лица т. е разноските, направени по процесуалните действия, които страната е искала да бъдат извършени. Разпоредбите на чл. 10, ал. 2 и ал. 3 от ЗОДОВ, тълкувани в тяхната взаимовръзка, се явяват специални по отношение на общите разпоредби на чл. 78, ал. 8 от ГПК, във връзка с чл. 144 от АПК и чл. 143 от АПК. Липсата на изрична уредба в ЗОДОВ, която да предвижда отговорност на ищеца за заплащане на юрисконсултско възнаграждение на ответника при пълно или частично отхвърляне на иска, обуславя извод, че в производството по ЗОДОВ ищецът не дължи на ответника заплащане на юрисконсултско възнаграждение. Ето защо независимо от изхода на делото, предвид специалните разпоредби на чл.10, ал.2 и ал.3 от ЗОДОВ, не се следва присъждането на юрисконсултско възнаграждение в полза на СДВР, поради което и искането на процесуалния представител на ответника за присъждане на такова възнаграждение, следва да бъде оставено без уважение.

С тези мотиви, съдът

Р Е Ш И:

ОСЪЖДА СДВР да заплати на М. Д. Т. с ЕГН [ЕГН] сумата от 1000 лв., претендирана като неимуществени вреди вследствие на отменената като незаконосъобразна с влязло в сила съдебно решение Заповед за прилагане на принудителна административна мярка ПАМ № 23-4332-001164/09.03.2023г. на началника на СДВР, като за разликата до пълния предявен размер на иска от 3000 лв., отхвърля иска като неоснователен и недоказан.

ОСЪЖДА СДВР да заплати на М. И. Т. с ЕГН [ЕГН] сумата от 510 лв. разноси в производството.

Решението подлежи на обжалване с касационна жалба пред Върховния административен съд в 14 дневен срок от съобщаването му на страните.

СЪДИЯ :

